

PLATFORMA

za učešće delegacije Crne Gore, koju predvodi prof. dr Anđela Jakšić-Stojanović, ministarka prosvjete, nauke i inovacija na Samitu o transformaciji obrazovanja +4 (Transforming Education Summit +4), koji će se održati 10. jula 2026. godine u Parizu, Republika Francuska

I Opšte informacije

Na poziv generalnog direktora UNESCO-a Kaleda El-Enanija, ministarka prosvjete, nauke i inovacija, prof. dr Anđela Jakšić-Stojanović boraviće sa delegacijom u posjeti Republici Francuskoj, u periodu od 9. do 12. jula 2026. godine.

Delegacija Crne Gore će učestvovati na Samitu o transformaciji obrazovanja +4 (Transforming Education Summit - TES) koji će se održati, zajedno sa Sastankom lidera Upravnog odbora za obrazovanje na visokom nivou, 10. jula 2026. godine u sjedištu UNESCO-a u Parizu.

Tema Samita je „Transformacija obrazovnih sistema i otpornost za ostvarivanje Cilja održivog razvoja 4 (SDG 4)“ a ministarka prof. dr Jakšić-Stojanović učestvovaće na panelu pod nazivom „Izgradnja otpornosti i transformacija obrazovnih sistema”.

Ovaj događaj predstavlja vrijednu platformu za međusobno učenje i razmjenu iskustava, sa posebnim fokusom na jačanje kapaciteta obrazovnih sistema da predvide, izdrže i prevaziđu rastuće neizvjesnosti i krize.

Samit će okupiti šefove država i vlada, ministre obrazovanja, članove Upravnog odbora na visokom nivou za Cilj održivog razvoja 4, predstavnike agencija Ujedinjenih nacija, međunarodne i regionalne partnere i finansijske institucije, predstavnike civilnog sektora, nastavnike, mlade i studente, kao i predstavnike privatnog sektora i filantropskih fondacija.

II Značaj učešća

Organizovan pod nazivom „Transformacija obrazovnih sistema i otpornost za ostvarivanje Cilja održivog razvoja 4 (SDG 4)“, Samit će posebnu pažnju posvetiti izgradnji otpornosti i transformaciji obrazovnih sistema, održivom finansiranju obrazovanja, obrazovanju u kriznim situacijama, nastavničkoj profesiji, inkluziji i rodnoj ravnopravnosti, obrazovanju o životnoj sredini i klimatskim promjenama, vještinama, zapošljivosti i cjeloživotnom učenju, te inkluzivnoj digitalnoj transformaciji.

Samit o transformaciji obrazovanja koji je generalni sekretar Ujedinjenih nacija sazvao u septembru 2022. godine, postavio je obrazovanje u središte globalne političke agende i pokrenuo sveobuhvatan proces transformacije obrazovnih Sistema, kao odgovor na izazove u pristupu obrazovanju, jednakosti i kvalitetu obrazovanja.

Na Samitu je više od 140 država unapređenje obrazovnih sistema preuzelo kao nacionalnu obavezu, dok je na globalnom nivou pokrenut niz inicijativa sa ciljem smanjenja nejednakosti, jačanja nastavničke profesije, povećanja ulaganja u obrazovanje i razvoja obrazovnih sistema prilagođenih potrebama budućnosti.

Od održavanja Samita 2022. godine, globalni kontekst obilježavaju brojni izazovi, uključujući klimatske promjene, produžene humanitarne i bezbjednosne krize, fiskalna ograničenja i ubrzani tehnološki razvoj, posebno u oblasti vještačke inteligencije. Navedene okolnosti dodatno potvrđuju potrebu za izgradnjom otpornijih, inkluzivnijih i održivijih obrazovnih sistema.

Kako su obrazovni sistemi duboko povezani sa širim društvenim, ekonomskim i kulturnim tokovima, ove promjene imaju značajne posljedice po obrazovanje. Pod uticajem digitalizacije i vještačke inteligencije, tržišta rada zahtijevaju nove vještine, dok, sa druge strane, demografske promjene i urbanizacija utiču na strategije cjeloživotnog učenja, kao i na odluke o infrastrukturi i raspodjeli resursa.

Istovremeno, rastući pritisci na životni standard i sposobnost ljudi da zadovolje osnovne potrebe slabe društvenu koheziju, umanjuju povjerenje u institucije i povećavaju neizvjesnost i probleme mentalnog zdravlja, naročito među mladima, sa ozbiljnim posljedicama po nastavu, učenje i obrazovne sisteme.

U vremenu velikih kriza, izgradnja otpornijih obrazovnih sistema postala je i uslov i pokazatelj uspješne transformacije obrazovanja. Samit o transformaciji obrazovanja +4 predstavlja važnu prekretnicu između Samita iz 2022. godine i roka za ostvarenje Ciljeva održivog razvoja 4 do 2030. godine.

Ovaj događaj predstavlja korak naprijed ka ključnim globalnim događajima koji će se održati 2027. godine, uključujući Globalni sastanak o obrazovanju, pregled Cilja održivog razvoja 4 na Političkom forumu na visokom nivou i Samit o ciljevima održivog razvoja, na kojima se od međunarodne zajednice očekuje da definiše prioritete koji će se realizovati do 2030. godine.

III Razlozi za učešće

Transformacija obrazovnih sistema i otpornost predstavljaju centralnu temu Samita. Otpornost se ne posmatra samo kao očuvanje i oporavak obrazovnih sistema u uslovima kriza, već i kao sposobnost da sistemi predvide, prilagode se, inoviraju i unapređuju svoje djelovanje u kontekstu rastućih nestabilnosti, tehnoloških promjena i društvene transformacije.

Tema Samita je u potpunosti usklađena sa reformskim procesima u Crnoj Gori, posebno u kontekstu **Strategije reforme obrazovanja 2025-2035** koja postavlja temelje za dugoročnu transformaciju obrazovnog sistema. Cilj Strategije je stvaranje sistema koji je sposoban da odgovori na društvene, tehnološke, demografske i klimatske izazove, te unapređenje kvaliteta, pravičnosti, inkluzivnosti i otpornosti obrazovanja.

Samit će takođe pružiti značajne uvide u modele održivog finansiranja obrazovanja, što je od posebnog značaja za realizaciju planiranih reformskih mjera i unapređenje upravljanja obrazovnim sistemom.

Nadalje, obrazovanje u kriznim situacijama je direktno povezano sa procesom digitalne transformacije obrazovnog sistema, kao i potrebom za stvaranjem mehanizama koji će obezbijediti kontinuitet učenja u vanrednim okolnostima. Poseban značaj ima inkluzivna digitalna transformacija obrazovanja koja je jedna od podtema ovog Samita. Kroz **Strategiju za digitalizaciju obrazovnog sistema 2022–2027**, država sprovodi aktivnosti usmjerene na razvoj digitalne infrastrukture, digitalnih kompetencija nastavnika i učenika, unapređenje digitalnih nastavnih

sadržaja i obezbjeđivanje jednakog pristupa tehnologijama za sve učenike. **Strategija digitalne transformacije 2022–2026**, sa druge strane, definiše viziju razvoja digitalnog društva zasnovanog na inovacijama, digitalnim javnim uslugama, sajber bezbjednosti i razvoju ekonomije zasnovane na znanju. Ove aktivnosti doprinose izgradnji sistema spremnog za izazove budućnosti.

U fokusu **Strategije reforme obrazovanja 2025–2035** je i nastavnička profesija, koja prepoznaje potrebu za unapređenjem inicijalnog obrazovanja nastavnika, kontinuiranog profesionalnog razvoja, jačanja profesionalnog statusa i osnaživanja nastavnika za primjenu savremenih pedagoških pristupa, digitalnih tehnologija i inovativnih metoda učenja.

Obrazovanje za održivi razvoj, zaštita životne sredine i klimatske promjene su takođe oblasti na kojima država predano radi, i to kroz razvoj kurikuluma zasnovanih na kompetencijama i integraciji tema održivosti, građanskog obrazovanja i odgovornog odnosa prema životnoj sredini u nastavne programe.

Jedan od prioriteta **Nacionalnog okvira kurikuluma** jeste i razvoj ključnih kompetencija za 21. vijek, uključujući kritičko mišljenje, preduzetništvo i digitalne vještine. Zbog toga su teme vještina, zapošljavanja i cjeloživotnog učenja od posebnog značaja za Crnu Goru, koja nastoji da obrazovni sistem snažnije poveže sa potrebama tržišta rada i procesima zelene i digitalne tranzicije.

U odnosu na gorenavedeno, učešće delegacije na ovom Samitu predstavlja izuzetnu priliku za predstavljanje dosadašnjih rezultata reforme obrazovanja u Crnoj Gori, identifikovanje inovativnih rješenja i jačanje saradnje sa državama i organizacijama koje predvode transformaciju obrazovnih sistema. Istovremeno, učešće može dodatno ubrzati i unaprijediti započete aktivnosti u pravcu kvalitetnijeg, inkluzivnijeg i otpornijeg obrazovnog sistema.

IV Sastav delegacije

Delegaciju Crne Gore čine:

1. Prof. dr Anđela Jakšić-Stojanović, ministarka prosvjete, nauke i inovacija;
2. Nj.E. Dubravka Lalović, ambasadorica Crne Gore u Republici Francuskoj;
3. Mr Dragana Četković, generalna direktorica Direktorata za visoko obrazovanje i studentski standard, Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija;
4. Marko Šljukić, sekretar Ministarstva prosvjete, nauke i inovacija;

V Troškovi puta i boravka

Troškove puta i boravka delegacije će pokriti Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija.